

ירושלים, י"ד בכסלו, התשע"ז

14 בדצמבר 2016



בנק ישראל

דוברות והסברה כלכלית

הודעה לעיתונות:

דברי נגידת בנק ישראל הבוקר בוועדת הרפורמות של הכנסת

אדוני היו"ר, חברי כנסת נכבדים.

באתי לכאן היום, ממש דקה לפני ההצבעה על החוק, כדי לומר מספר דברים:

קידמנו ביחד רפורמה מאוד משמעותית ונרחבת, שגובשה בהסכמה לאחר כשנה של דיונים. בנק ישראל מוביל וימשיך להוביל את הרפורמה הזו, במקצועיות, ביושרה, ומתוך ראיית טובתו של הציבור הרחב בלבד. למעשה, בנק ישראל כבר נקט בצעדים משמעותיים מאוד כדי להתחיל ליישם את הרפורמה, חלקם עוד לפני שוועדת שטרומ סיימה את עבודתה (למשל, הגדרת התנאים לשליטה בסולקים על ידי הגופים שירכשו את חברות כרטיסי האשראי), ואחרים עוד לפני שתהליך החקיקה הסתיים (למשל, ההוראה להפריד את הדירקטורים בחברות כרטיסי האשראי מהבנקים ששולטים בהם). ישנן מספר הסתייגויות שלא כולן נבחנו מספיק לעומק, ולגבי חלקן בהחלט ייתכן שנזקק יעלה על תועלתן – הכוונה, כמובן, לנזק לציבור. חשוב להסביר שבסופו של דבר יהיה זה בנק ישראל שעליו תוטל האחריות ליישם את מרבית חלקי הרפורמה, ולכן חשוב שבנק ישראל יוביל יחד עם משרדי האוצר והמשפטים גם את התקנת התקנות בתחומים השונים.

ספציפית, ביחס לחוק השיתוף במידע פיננסי, אציין שלפני מספר ימים דנו בנושא, לאור מורכבותו, וגיבשנו הסכמה - שר האוצר, אני, יו"ר הוועדה מר אלי כהן ואחרים - על מתווה שחשבנו שהוא אחראי ונכון. המתווה הזה נשבר לחלוטין בהצעה שאתם עומדים להצביע עליה, שלהפתעתי אני מבינה שגם האוצר ויו"ר הוועדה תומכים בה.

אסביר: הכנסת המידע על ריבית על מסגרת האשראי לסעיף בנוגע לשיתוף במידע פיננסי, אמורה לשרת בדיוק את אותה תכלית שאותה אמור לשרת חוק נתוני אשראי, שאמור להביא להגברת התחרות באשראי. ברור לחלוטין שהכנסת מידע זה פוגעת במימוש התכלית של חוק נתוני האשראי; על הפגיעה הזו עמדו אתמול גם המשנה ליועץ המשפטי וגם היועצת המשפטית של הוועדה. אדגיש, שאנו תומכים בשיתוף המידע, וכבר עובדים בצוותים משותפים כדי לקדם אותו. אולם, את חוק נתוני האשראי חוקקתם, חברי הכנסת, לפני כשנה, והטלתם על בנק ישראל להקים את מאגר נתוני האשראי. אנחנו פועלים לכך במרץ, תוך השקעת תשומות עצומות של כוח אדם ומשאבים. בחקיקה הנוכחית אתם עלולים, במחי אצבע - ומבלי שאפשרתם לגורמי המקצוע אפילו את החודשיים (!) שביקשנו כדי לבחון את הנושא - להביא לכך שמאגר נתוני אשראי, שיוקם במאמץ אדיר ובממון רב, יהיה פיל לבן. זאת, כאמור, מבלי שמי מאיתנו יודע להגיד כיום האם מודל אחד עדיף על השני, וגם מבלי שניתנה הדעת במידה מספקת לסוגיות שונות של פרטיות והגנת המידע שעליהן דנה ועדת הכלכלה במשך חודשים רבים באשר לחוק נתוני אשראי. שר האוצר ואני גם סיכמנו שהמידע שיועבר, והשימושים בו, לא יעמדו בסתירה לחוק נתוני האשראי, והיה ברור לנו שהגיבוש של פירטי הצעת החוק (טיב המידע, לאיזה שימוש, אופן העברת המידע וכו') שיקבעו בתקנות יהיה **בהסכמה**, משום שאלו תחומי ההתמחות המקצועיים של בנק ישראל, משום שהוא זה שמקים את המאגר נתוני האשראי, ומשום שמי שמוציא הנחיות לבנקים זה הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל ולא שר האוצר בהסכמת הנגידה. גם כאן הצעת החוק סותרת את ההסכמה.

הדבר האחרון שבגללו באתי לכאן הוא כדי להתייחס לאופן שבו חלק מכם התייחס לעובדי בנק ישראל במהלך הדיונים. עובדי בנק ישראל הם משרתי ציבור הבאים לכאן להציג לכם את עמדתם המקצועית כתשומה לתהליך החקיקה, וכדי לתרום לכך שהחוקים שאתם מחוקקים יהיו טובים יותר ולטובת הציבור. השתלחות בהם, כשהם אומרים משהו שאינכם רוצים לשמוע, אמירות פוגעניות ומעליבות, הרמת קול – כל אלו אמנם לא הרתיעו אותם, אבל בסופו של דבר עלולים להרתיע אנשי מקצוע מצוינים מלהגיע לכאן ולומר לכם את האמת המקצועית שלהם. מצב כזה בוודאי לא ישפר את החוקים שאתם מחוקקים, וגם אינו לכבודה של הכנסת ולכבודכם. אני מציעה לכם דעתכם על כך.